

Anastassia Kovalenko-Kõlvart
Riigikogu
riigikogu@riigikogu.ee
Lossi plats 1a
15165, Tallinn

Teie 16.04.2026 nr 2-7/26-107/1

Meie 30.04.2026 nr 1-9/1404-2

Vastus Riigikogu korrupsioonivastase erikomisjoni päringule

Austatud proua Kovalenko-Kõlvart

Vastan päringule, mis puudutab majandusuuringute läbipaistvust ning sellega seotud protsesse. Palusite edastada ülevaate Euroopa Komisjoniga peetud kontaktidest konjunktuuriuuringutega seotud hanke raames, tuues välja vastavate kontaktide ajad, formaadi ja käsitletud teemad.

Majandusuuringute läbipaistvus ja sellega seotud protsessid

Konjunktuuriuuringuid Euroopa Komisjoni ühtses raamistikus on tehtud juba alates 1960. aastatest, eesmärgiga hinnata majanduse hetkeseisu ja ootusi võrreldaval viisil üle kogu Euroopa¹. Neid andmeid kasutavad muu hulgas Euroopa Komisjon, Euroopa Keskpank, finantsturgude osalised ja analüütikud, mistõttu on nende kvaliteet, võrreldavus ja sõltumatus eriti olulised.

Konjunktuuriuuringuid tellib Euroopa Komisjon, korraldades selleks hanke ja sõlmides parima pakkujaga lepingu². Euroopa Komisjon ei finantseeri konjunktuuriuuringuid täies mahus. Euroopa Komisjon kaasfinantseerib uuringute läbiviimist kuni poole ulatuses, ülejäänud osa tuleb katta liikmesriigil või uuringut teostaval organisatsioonil.

Eelmine hange tehti Euroopa Komisjoni poolt perioodiks mai 2021 – aprill 2025. Hanke võitis Eesti Konjunktuuriinstituut (EKI). Liikmesriigi poolseks kaasrahastajaks sai Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (MKM), mille kohta sõlmiti MKM-i ja EKI vahel leping perioodiks mai 2021 – aprill 2025.

2024. aasta sügisel, kui lepinguperiood hakkas lõppema, pöördus MKM Euroopa Komisjoni poole, et mõista, kuidas on tagatud konjunktuuriuuringute jätkumine ning kas ja millisteks kulutusteks peab Eesti riik lähiaastatel eelarvet planeerima. MKM sai vastuse, et Euroopa Komisjon viib

¹ Euroopa Liidu tasandi ühtlustatud metoodika (sh küsimustikud) leiab siit: [Methodology of business and consumer surveys - Economy and Finance](#)

² Siit on näha, mis asutused teevad konjunktuuriuuringuid erinevates riikides: [Partner institutes - Economy and Finance - European Commission](#)

konjunktuuritööde teostaja leidmiseks (perioodiks mai 2026 – aprill 2028) uue hanke läbi 2025. aasta suvel ja pikendas lepingut EKI-ga ühe aasta võrra, tuginedes raamlepingus sätestatud vastavale võimalusele. Kuna MKM-i ja EKI vaheline leping oli tähtajaline, tõi see esile vajaduse täpsustada protsessi ja korraldusega seotud küsimusi. EKI ja Euroopa Komisjoni vahelise lepingu täitmise eelduseks on liikmesriigi kaasfinantseering, kuid MKM-il puudus info või kontroll kaasfinantseeringu vajaduse üle.

Kõik MKM-i pöördumised Euroopa Komisjoni poole on tehtud eesmärgiga mõista protsessi, kuidas Euroopa Komisjoni ja võitva pakkuja lepingu tulemusel võib tekkida Eesti riigile rahaline kohustus.

Selgituseks, et hanget korraldas Euroopa Komisjon, kes koostas tingimused, hindas pakkumisi ning tegi lõpliku otsuse³. Pakkumusi said esitada kõik, kes vastasid tingimustele. Eesti riik ei osalenud ühelgi moel hanke reeglite koostamisel ega hindamisel. Eesti riigile olid hankedokumendid kättesaadavad läbi hankeplatvormi samamoodi kui hankel osalejatele.

MKM-i suhtlus Euroopa Komisjoniga koos selgitustega

- **19. november 2024 – e-kiri Euroopa Komisjonile**
Palusime kohtumist Euroopa Komisjoniga, et mõista, mis juhtub senise konjunktuuritööde lepingu lõppemisel 2025. aasta kevadel.
- *Euroopa Komisjon pikendas senise konjunktuuritööde teostajaga (EKI-ga) lepingu üheks aastaks ilma MKM-i informeerimata.*
- **26. november 2024 – e-kiri Euroopa Komisjonile**
Küsisime täpsustusi:
 - kas ja milliseid rahalisi kohustusi see otsus MKM-le kaasa toob;
 - kas ja milliseid alternatiive pikendamisele kaaluti.
- **28. november 2024 – kohtumine Euroopa Komisjoniga veebi vahendusel**
Euroopa Komisjon selgitas, et nad sõlmisid varasema raamlepingu (2021–2025) alusel EKI-ga toetuslepingu perioodiks 1. mai 2025 kuni 30. aprill 2026 st pikendasid tööde teostamist ühe aasta võrra.

Uue kaheaastase raamlepingu sõlmimine on plaanis perioodiks mai 2026 kuni aprill 2028, mille raames sõlmitakse iga-aastased toetuslepingud. Selleks viiakse läbi uus hange.

- **10. jaanuar 2025 – e-kiri Euroopa Komisjonile**
Palusime Euroopa Komisjonil hoida MKM-i kursis konjunkturiuuringute järgmise hanke kavandatava ajakavaga.
- **10. jaanuar 2025 – e-kiri Euroopa Komisjonilt**
Taotlusvoor viiakse läbi Euroopa Komisjoni eGrants keskkonnas: avatakse 2025. aasta mais ning taotluste esitamise tähtajaks on 2025. aasta septembris.

³ Euroopa Komisjoni poolt läbi viidud hanke (2025) juhend: [Call document for the calls "Business and Consumer Surveys Framework Partnership Agreements" and "Business and Consumer Surveys Specific Grants"](#)

- **4. veebruar 2025 – e-kiri Euroopa Komisjonile**
Küsisime Euroopa Komisjonilt infot, millistel kaalutlustel on osa riikides antud konjunktuuriuuringute teostamine riiklikele asutustele, ning kas ja mida see protsessis muudab.
- **4. veebruar 2025 – e-kiri Euroopa Komisjonilt**
Euroopa Komisjon selgitas, et hankemenetlusel saavad osaleda kõik – nii avaliku kui ka erasektori organisatsioonid.
- **22. aprill 2025 – e-kiri Euroopa Komisjonile**
Palusime Euroopa Komisjonilt täiendavat teavet taotlusvooru kohta, kuna riigil on kohustus kaasfinantseerimist kinnitada ja leida selleks vahendid 2026. aasta eelarves.
- **22. aprill 2025 – e-kiri Euroopa Komisjonilt**
Euroopa Komisjon jagas ajakava, viidet esootavale infoseminarile ja kinnitas, et nad kaasfinantseerimise kinnitust reeglina ei küsi.
- **02. mai 2025 – e-kiri Euroopa Komisjonile**
Selgitasime, et MKM on infoseminaril osalemisest huvitatud ning kaalume erinevaid võimalusi koostööks.

15. mai 2025 – 24. september 2025 – Euroopa Komisjoni hange konjunktuuritööde teostajate leidmiseks

- **23. mai 2025 – e-kiri Euroopa Komisjonilt hankes osalemisest huvitatutele**
Euroopa Komisjon edastas teavituse kõigile infoseminaril osalenutele, et Business and Consumer Surveys (BCS) programmi infoseminari salvestus ja materjalid on piiratud aja jooksul (2 päeva) osalejatele kättesaadavad. Materjalidele ligipääs oli tagatud F&T portaali kaudu ning osalejaid kutsuti üles salvestama vajalikud failid edasiseks kasutamiseks.
- **16. jaanuar 2026 – e-kiri Euroopa Komisjonile**
Palusime teavet BCS konkursi tulemuste avalikustamise ajastuse kohta ning täpsustust edasisest protsessist, sh lepingu sõlmimise ja tööde alustamisega seotud korralduslikes küsimustes.
- **20. jaanuar 2026 – e-kiri Euroopa Komisjonilt**
Euroopa Komisjon kirjutas, et Eesti osas on kaheaastane raamleping allkirjastatud.

Järgmise sammuna valmistab Euroopa Komisjon ette esimese perioodi (mai 2026 – aprill 2027) aastaseid toetuslepinguid, mille raames analüüsitakse taotlejate eelarveid ning vajadusel küsitakse täpsustusi. Toetuslepingute sõlmimine on kavandatud märtsikuusse ning kõik lepingud peavad olema allkirjastatud hiljemalt 30. aprilliks 2026.

- **20. jaanuar 2026 – e-kiri Euroopa Komisjonile**
Juhtisime tähelepanu, et MKM-il puudub informatsioon hanke tulemuste ja valitud teostajate kohta. Palusime Euroopa Komisjonil info edastada.
- **20. jaanuar 2026 – e-kiri Euroopa Komisjonilt**
Euroopa Komisjon selgitas, et Eesti osas esitas konjunktuuriuuringute läbiviimiseks taotluse Statistikaamet. Komisjoni kui rahastaja suhtlus toimub Statistikaametiga kui toetuse saaja ja tegevuste elluviimise eest vastutava osapoolega ning nad eeldasid, et Statistikaamet informeerib seotud ministeeriume (Rahandusministeeriumi ja MKM-i).

Komisjon teavitas, et pärast taotluste hindamist sõlmiti Statistikaametiga kaheaastane raamleping perioodiks mai 2026 kuni aprill 2028, mis allkirjastati 7. jaanuaril 2026. Positiivsest hindamistulemusest teavitati Statistikaametit 4. detsembril 2025.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Erkki Keldo
majandus- ja tööstusminister

Joonas Pärenson
+372 5885 1101 Joonas.Parenson@mkm.ee